

دوره یازدهم - سال دوم
شماره ثبت: ۷۱۵
دی ماه ۱۴۰۰
شماره مسلسل: ۱۸۰۰۳

بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور ۴۴. بودجه حوزه تربیت بدنی، ورزش و جوانان

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۸۰۰۳

کد موضوعی: ۲۷۰

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور ۴۴. بودجه حوزه تربیت بدنی، ورزش و جوانان

نام دفتر: مطالعات فرهنگی و آموزش (گروه ورزش، میراث فرهنگی و گردشگری)

تهیه و تدوین: مهدی مرادی

ناظران علمی: موسی بیات، کمیل قیدرلو

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی:

۱. لایحه بودجه

۲. قانون بودجه

۳. تربیت بدنی

۴. ورزش و جوانان

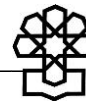

تاریخ انتشار: ۱۴۰۰/۱۰/۲۵

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	خلاصه مدیریتی.....
۲	مقدمه
۳	بررسی تبصره لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ وزارت ورزش و جوانان.....
۵	بررسی احکام بودجه‌ای قانون برنامه ششم توسعه در حوزه ورزش و جوانان.....
۹	بررسی اعتبارات فصل ورزش و تفریحات.....
۹	الف) اعتبارات فصل ورزش و تفریحات زیرمجموعه امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری.....
۹	ب) اعتبارات برنامه‌های ذیل فصل ورزش و تفریحات.....
	بررسی اعتبارات وزارت ورزش و جوانان، کمیته‌های ملی المپیک و پارالمپیک و شرکت سهامی توسعه و نگهداری
۱۳	اماکن ورزشی کشور.....
۱۳	الف) بررسی اعتبارات دستگاهها.....
۱۶	ب) بررسی اعتبارات برنامه‌های ذیل دستگاهها.....
۱۹	جمع‌بندی و پیشنهاد.....
۲۲	منابع و مأخذ.....
۲۳	پیوست

بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور ۴۴. بودجه حوزه تربیت بدنی، ورزش و جوانان

خلاصه مدیریتی

اعتبار فصل ورزش و تفریحات در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ حدود ۴ هزار و ۳۲۸ میلیارد تومان (۲ هزار و ۸۱۰ میلیارد تومان اعتبارات هزینه‌ای و یک هزار و ۵۱۷ میلیارد تومان اعتبارات سرمایه‌ای) است که تقریباً ۱۸/۸۷ درصد از اعتبارات امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری را شامل می‌شود. رقم اعتبار فصل ورزش و تفریحات در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۴۰۰ که حدود ۴ هزار و ۱۰۴ میلیارد تومان (۳ هزار و ۳۱۲ میلیارد تومان اعتبارات هزینه‌ای و ۷۹۲ میلیارد تومان اعتبارات سرمایه‌ای) بود، رشد ۵/۴۹ درصدی داشته است، هرچند سهم فصل ورزش و تفریحات از اعتبارات امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ حدود ۱۷/۶۶ درصد بود.

- مجموع اعتبارات وزارت ورزش و جوانان در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ حدوداً به میزان ۲ هزار و ۸۰۷ میلیارد تومان (میزان اعتبار هزینه‌ای حدود یک هزار و ۲۸۹ میلیارد تومان و میزان اعتبار سرمایه‌ای حدود یک هزار و ۵۱۷ میلیارد تومان) است و در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ میزان اعتبارات مجموع حدوداً یک هزار و ۷۴۱ میلیارد تومان بود (میزان اعتبار هزینه‌ای حدود یک هزار و ۳۹۰ میلیارد تومان و میزان اعتبار سرمایه‌ای حدود ۳۵۱ میلیارد تومان است) و نشان‌دهنده رشدی ۶۱/۱۹ درصدی میزان اعتبارات مجموع است و به تفکیک اعتبارات هزینه‌ای، ۷/۲۲ درصد کاهش و در بخش سرمایه‌ای، ۳۳۱/۶۷ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

- اعتبارات کمیته ملی المپیک شامل ۲۳۹ میلیارد تومان و کمیته ملی پارالمپیک ۱۲۹ میلیارد تومان پیش‌بینی شده است. میزان اعتبارات کمیته ملی المپیک در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ حدود ۱۶۶ میلیارد تومان (حدود ۱۶۳ میلیارد تومان اعتبارات هزینه‌ای و حدود ۳ میلیارد تومان اعتبارات سرمایه‌ای) و کمیته ملی پارالمپیک ۱۲۱ میلیارد تومان (۱۲۰ میلیارد تومان اعتبارات هزینه‌ای و یک میلیارد تومان اعتبارات سرمایه‌ای) بود. لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ نشان می‌دهد که اعتبارات کمیته ملی المپیک دارای رشد حدود ۴۳/۲ درصدی نسبت به قانون بودجه سال ۱۴۰۰ دارد و همچنین کمیته ملی پارالمپیک رشد اعتباری حدود ۴/۹۶ درصد دارد.

مجموع اعتبارات هر سه دستگاه فوق‌الذکر با جمع اعتبارات متفرقه‌های انتقال‌نایافته در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ حدود ۴ هزار و ۳۷۳ میلیارد تومان پیش‌بینی شده است که نسبت به قانون بودجه

سال ۱۴۰۰ که در حدود ۴ هزار و ۱۸۵ میلیارد تومان است نشان‌دهنده افزایش حدود ۴/۴۹ درصدی است. همچنین جمع اعتبارات متفرقه‌های انتقال‌نیافته در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ با میزان اعتبار حدود یک هزار و ۱۹۹ میلیارد تومان نسبت به قانون بودجه سال ۱۴۰۰ با میزان اعتبار حدود یک هزار و ۷۹۲ میلیارد تومان، کاهش حدود ۳۳/۰۹ درصد دارد.

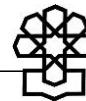
- بررسی برنامه‌های پیش‌بینی شده سال ۱۴۰۱ وزارت ورزش و جوانان، کمیته ملی المپیک و کمیته ملی پارالمپیک نشان می‌دهد که هم‌پوشانی فراوانی بین فعالیت‌های وزارت ورزش و جوانان از یک‌سو و دو نهاد کمیته‌های ملی المپیک و پارالمپیک وجود دارد، به‌نحوی که یک عنوان برنامه در هر سه دستگاه وجود دارد و شاید در نحوه اجرا و نوع فعالیت‌ها تفاوت‌های اندکی باشد. از این‌رو با توجه به وضعیت اقتصادی کشور و میزان اعتبار تخصیصی در چند سال اخیر، به‌نظر می‌رسد که این هم‌پوشانی و یکسان بودن برنامه و حتی نوع فعالیت‌ها باید در نقطه‌ای خاتمه یابد تا ضمن جلوگیری از چندبارگی و چندپارگی از موازی‌کاری و پراکنده‌کاری و صرفه‌جویی در هزینه‌ها، از چالش‌های دامنه‌دار بین این سه دستگاه ورزشی کاسته شود چون هرکدام خود را متولی اصلی ورزش قهرمانی یا همان ورزش رقابت‌محور می‌دانند.

- از نقاط قوت و بارز لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۴۰۰، مبلغ اعتبار در نظر گرفته شده برای حقوق و دستمزد در اعتبارات هزینه‌ای است. چنانچه ذیل برنامه سیاستگذاری، راهبری، توسعه و فرهنگ‌سازی ورزش همگانی، مبلغی با اعتبار حدود ۲۲ میلیارد تومان جهت حقوق و دستمزد در نظر گرفته شده است. همچنین ذیل برنامه سیاستگذاری، راهبری و توسعه ورزش قهرمانی، مبلغی با اعتبار حدود ۵۵ میلیارد تومان و ذیل برنامه سیاستگذاری و راهبری امور جوانان، مبلغی با اعتبار حدود ۱۱ میلیارد تومان در نظر گرفته شده است.

مقدمه

ورزش در ساختار حکمرانی جمهوری اسلامی ایران از اهمیت بسزایی برخوردار است بنابراین به‌لحاظ ساختاری ظرفیت‌های متعددی دارد. ورزش به‌عنوان یک پدیده چندوجهی که کارکردهای اجتماعی و فرهنگی آن نمود بیشتری دارد، می‌تواند در حوزه‌های متعددی از جمله سلامت، سیاست، اقتصاد، آموزش و ... نقش آفرین باشد. در این راستا، نقش وزارت ورزش و جوانان و سایر دستگاه‌های ذی‌نفع، ذی‌نقش و ذی‌ربط در حوزه‌های ورزش و جوانان بسیار حائز اهمیت است. از سوی دیگر، سیاستگذاری با تخصیص اعتبار مناسب و متناسب و نظارت مستمر قابلیت اجرایی دارد.

بنابراین در این گزارش تبصره حوزه ورزش، احکام بودجه‌ای قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در حوزه ورزش و جوانان، اعتبارات فصل ورزش و

تفریحات و اعتبارات ذیل دستگاه‌های ورزش و به‌ویژه وزارت ورزش و جوانان در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ و مقایسه آن با قانون بودجه سال ۱۴۰۰ و همچنین میزان انطباق یا انحراف اعتبارات لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ با قانون اهداف، وظایف و اختیارات وزارت ورزش و جوانان مورد بررسی قرار گرفت و در نهایت پیشنهادهای هر حوزه ارائه شد.

بررسی تبصره لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ وزارت ورزش و جوانان

تبصره «۹»، بند «ط»

به استناد بند «پ» ماده (۹۲) قانون برنامه ششم توسعه، وزارت ورزش و جوانان و سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران مکلفند درآمدهای تبلیغاتی ناشی از پخش مسابقات ورزشی را به ردیف درآمدی شماره ۱۴۰۱۸۴ نزد خزانه‌داری کل کشور واریز نمایند. وجوه واریزی از محل ردیف ۴۷-۵۳۰۰۰۰۰ مندرج در جدول شماره ۹ قانون بودجه به نسبت سی درصد (۳۰٪) در اختیار وزارت ورزش و جوانان (برای کمک به فدراسیون‌های مربوطه) و هفتاد درصد (۷۰٪) در اختیار سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران قرار می‌گیرد.

ارزیابی تبصره

ممنوعیت هرگونه کمک به ورزش حرفه‌ای و به‌ویژه باشگاه‌های ورزشی فعال در حوزه ورزش حرفه‌ای از محل بودجه عمومی دولت (به موجب ماده (۱۳) قانون برنامه پنجم توسعه و حکم تبصره «۲» ماده (۹۴) قانون برنامه ششم توسعه) و همچنین چالش‌ها و موانع پیش‌روی درآمدزایی ورزش حرفه‌ای و باشگاه‌های ورزشی این حوزه از طریق پخش رسانه‌ای و به‌ویژه پخش تلویزیونی موجب شد که قانونگذار متناسب با شرایط موجود و در راستای جبران این محدودیت و کمک به ورزش حرفه‌ای و به‌ویژه باشگاه‌های ورزشی فعال؛ بند «پ» ماده (۹۲) برنامه ششم توسعه را با موضوع پیش‌بینی تمهیدات قانونی لازم درخصوص نحوه تقسیم درآمدهای تبلیغاتی ناشی از پخش مسابقات ورزشی را با مشارکت سازمان صدا و سیما و وزارت ورزش و جوانان تصویب نماید.

درخصوص بند فوق، موارد زیر حائز اهمیت است:

الف) هرچند بند «ط» تبصره «۹» لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ به حکم بند «پ» ماده (۹۲) قانون برنامه ششم توسعه استناد کرده اما به‌نظر می‌رسد:

۱. تشریفات قانونی مذکور در حکم قانون برنامه ششم توسعه هم از جهت اینکه مقرر بوده تا پایان سال اول اجرای برنامه به این تکلیف عمل شود و هم اینکه «پیش‌بینی تمهیدات قانونی» با مشارکت سازمان صدا و سیما صورت گیرد، رعایت نشده و با قانون برنامه ششم توسعه مغایرت دارد.

۲. درآمدهای تبلیغاتی ناشی از پخش مسابقات ورزشی مصرح در قانون برنامه ششم توسعه، فقط شامل درآمدهای حاصل از تبلیغات بازرگانی صدا و سیما نیست که قبل، حین و بعد از پخش مسابقات ورزشی کسب می‌کند، بلکه علاوه بر تبلیغات محیطی شامل درآمدهای حاصل از پخش مسابقات ورزشی در رسانه‌های اجتماعی مانند «وی او دی‌ها» نیز می‌شود که در این حکم پیش‌بینی نشده است. توضیح بیشتر اینکه مسابقات ورزشی صرفاً با دوربین‌های صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران فیلمبرداری و ضبط می‌شود، ولی علاوه بر صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، فضای مجازی (خبرگزاری‌ها، سایت‌ها و وبسایت‌ها و وی او دی‌ها) نیز که این مسابقات را به صورت زنده یا غیرزنده پخش می‌کنند و از قبل پخش این مسابقات درآمدهای تبلیغاتی کسب می‌کنند مشمول عنوان «درآمدهای تبلیغاتی ناشی از پخش مسابقات ورزشی» هستند.

ب) با توجه به چالش‌های پیش‌روی باشگاه‌های ورزشی کشور و ممنوعیت پرداخت هرگونه وجهی از محل بودجه عمومی کشور به این باشگاه‌ها (به موجب ماده (۱۳) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و حکم تبصره «۲» ماده (۹۴) قانون برنامه ششم توسعه)، پیش‌بینی قانونگذار برای جبران این ممنوعیت از طریق کسب عواید حاصل از محل درآمدهای تبلیغاتی ناشی از پخش مسابقات ورزشی در قالب بند «پ» ماده (۹۲) قانون برنامه ششم؛ اقدامی مثبت تلقی می‌شود.

ج) مبلغ مندرج در هر دو ردیف ۱۴۰۱۸۴ و ۴۷-۵۰۰۰۰ برابر سه هزار و یکصد و پنجاه (۳۱۵۰) میلیارد ریال معادل سیصد و پانزده (۳۱۵) میلیارد تومان است ولی مبلغ درآمدی درج شده برای وزارت ورزش و جوانان چهارصد و پنجاه (۴۵۰) میلیارد ریال معادل ۴۵ میلیارد تومان است و مبلغ درآمدی درج شده برای سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران دو هزار و هفتصد (۲۷۰۰) میلیارد ریال معادل دویست و هفتاد (۲۷۰) میلیارد تومان است که مجموع هر دو مبلغ صحیح است و معادل رقم ۳۱۵ میلیارد تومان می‌شود ولی با نسبت ۳۰ درصد در اختیار وزارت ورزش و جوانان و ۷۰ درصد در اختیار سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران باشد، مغایرت دارد.

بنابراین با توجه به مبلغ مندرج در هر دو ردیف ۱۴۰۱۸۴ و ۴۷-۵۰۰۰۰ که معادل ۳۱۵ میلیارد تومان است مبلغ درآمدی وزارت ورزش و جوانان براساس ۳۰ درصد تعیین شده در تبصره معادل ۹۴ میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان است و مبلغ درآمدی صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران براساس نسبت ۷۰ درصدی تعیین شده معادل ۲۲۰ میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان است.

۱. «وی او دی» مخفف Video On Demand و درواقع همان تکنولوژی IPTV است با این تفاوت که به‌جای شبکه‌های زنده، فیلم و سریال‌هایی به‌صورت آنلاین روی سرور قرار داده شده است. معمولاً اکثر سرویس‌دهندگان IPTV سرویس VOD را نیز بر سرور اضافه می‌کنند.

بررسی احکام بودجه‌ای قانون برنامه ششم توسعه در حوزه ورزش و جوانان

احکام قانون برنامه ششم توسعه در حوزه‌های ورزش و جوانان که شامل تبصره ماده (۷۳)، بند «پ» ماده (۹۲) و ماده (۹۴) بود در لوایح و قوانین بودجه پنج سال اجرای برنامه ششم وجود داشت اما در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱، فقط حکم بند «پ» ماده (۹۲) وجود دارد و دو حکم دیگر حذف شد. از این رو، در خصوص حکم ارائه شده و عملکرد آن در سال ۱۳۹۹ و ۶ ماهه اول سال ۱۴۰۰ و همچنین احکام حذف شده توضیحاتی ارائه می‌شود.

بند «پ» ماده (۹۲)، قانون برنامه ششم توسعه

دولت مکلف است تا پایان سال اول اجرای برنامه با مشارکت سازمان صدا و سیما و وزارت ورزش و جوانان، تمهیدات قانونی لازم در خصوص نحوه تقسیم درآمدهای تبلیغاتی ناشی از پخش مسابقات ورزشی را پیش‌بینی کند. بند «ک» تبصره «۹» لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ به این حکم برنامه ششم توسعه اشاره دارد.

اظهار نظر کارشناسی

- گزارش نظارتی منتشر شده دیوان محاسبات کشور در خصوص وزارت ورزش و جوانان و دستگاه‌های اجرای تابعه در بازه زمانی چهار ماه اول سال ۱۴۰۰ نشان می‌دهد که مبلغ ۵۰۰.۴۲۷ میلیون ریال (اعتبارات هزینه‌ای) از محل ردیف متفرقه ۵۳۰۰۰۰۴۷ با عنوان اعتبارات موضوع درآمدهای تبلیغاتی ناشی از پخش مسابقات ورزشی به دستگاه اجرایی وزارت ورزش و جوانان ابلاغ گردید که تاکنون تخصیصی از این محل به وزارتخانه صورت نگرفته است.

- مبلغ کل این ردیف در قانون بودجه سال ۱۳۹۹، ۵۰۰ میلیارد تومان و سهم وزارت ورزش و جوانان، ۱۵ میلیارد تومان و سهم صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، ۳۵ میلیارد تومان بود. در قانون بودجه سال ۱۴۰۰، با یک رشد ۲۰۰ درصدی این مبلغ به ۱۵۰ میلیارد تومان افزایش یافت و سهم وزارتخانه از این محل ۴۵ میلیارد تومان و سهم صدا و سیما ۱۰۵ میلیارد تومان بود و نهایتاً در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱، بودجه این ردیف محل با رشد ۱۱۰ درصدی به ۳۱۵ میلیارد تومان افزایش یافت.^۱ از سوی دیگر، گزارش دیوان محاسبات در هشت ماهه اول سال ۱۳۹۹ نشان داد که مبلغی از این محل ابلاغ، تخصیص و جذب نشده است. بنابراین با توجه به اینکه روش‌های درآمدزایی پایدار در ورزش شامل ۳ بخش کلان فعالیت‌های تجاری و اقتصادی (مبتنی بر کپی‌رایت و مالکیت فکری و معنوی و موضوع برندینگ)، حق پخش رسانه‌ای (مبتنی بر پخش تلویزیونی) و درآمدهای روز مسابقه (مبتنی بر تملک استادیوم خانگی باشگاه میزبان) است و جهت اجرایی شدن حکم مذکور، ضروری است نظام جامع باشگاه‌داری ورزشی به صورت قانون تصویب و ابلاغ شود که در آن صورت همه جوانب این موضوع در قانون ارائه خواهد شد

و حوزه‌های ورزش و رسانه که به‌واقع اثر دوچندان و پیش‌برنده‌ای بر همدیگر دارند جهت درآمدزایی از پخش مسابقات ورزشی نیازمند تعامل و ارتباط دوسویه و هم‌افزای هر دو حوزه است.

تبصره ماده (۷۳) قانون برنامه ششم توسعه

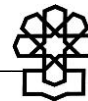
مقرر شد که «۱۰۰ درصد درآمدهای حاصل از اجرای بند «الف» این ماده طی ردیف‌هایی که در بودجه سنواتی مشخص می‌شود در جهت کاهش مصرف دخانیات، پیشگیری و درمان بیماری‌های ناشی از آن، بازتوانی و درمان عوارض حاصله از مصرف آن و توسعه ورزش موضوع بند «ب» ماده (۶۹) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۴ در اختیار وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزارت ورزش و جوانان و آموزش و پرورش قرار گیرد».

گفتنی است که سهم وزارتخانه‌ها از اعتبارات موضوع این محل به ترتیب ۴۵، ۲۵ و ۳۰ درصد است. از سوی دیگر، طبق تبصره «۴» ماده (۹۴) برنامه ششم توسعه؛ یک پنجم از منابع درآمدی ماده (۷۳) برنامه ششم توسعه را برای ازدواج و اشتغال جوانان به‌عنوان سهم وزارت ورزش و جوانان مطابق بودجه سنواتی پیش‌بینی و هزینه کند. بنابراین باید قبل از توزیع اعتبار مذکور، سهم ازدواج و اشتغال جوانان به نسبت ۲۰ درصد تعیین و اختصاص داده شود.

قانون بودجه سال ۱۴۰۰ نشان می‌دهد که اعتبارات وزارت آموزش و پرورش از محل ردیف ۵۶-۷۳۰۰۰۰، مبلغ یک هزار و ۴۱۵ میلیارد تومان (هزینه‌ای) است. اعتبارات سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور از این محل حدود ۱۷ میلیارد تومان (تملك دارایی‌های سرمایه‌ای) است. اعتبارات وزارت ورزش و جوانان از محل ردیف ۵۶-۷۳۰۰۰۰، مبلغ ۵۶۰ میلیارد تومان به‌صورت هزینه‌ای و حدود ۱۴ میلیارد تومان به‌صورت تملك دارایی‌های سرمایه‌ای است. اعتبارات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از این محل، مبلغ دو هزار و ۷۷ میلیارد تومان به‌صورت هزینه‌ای و مبلغ ۸۳ میلیارد تومان به‌صورت تملك دارایی‌های سرمایه‌ای است. در مجموع در قانون بودجه سال ۱۴۰۰، اعتبارات این محل حدود ۴ هزار و ۱۶۶ میلیارد تومان است که حدود ۴ هزار و ۵۲ میلیارد تومان به‌صورت هزینه‌ای و حدود ۱۱۴ میلیارد تومان به‌صورت تملك دارایی‌های سرمایه‌ای است و سهم وزارت ورزش و جوانان در مجموع حدود ۵۷۴ میلیارد تومان است.

اظهار نظر کارشناسی

بررسی گزارش‌های نظارتی دیوان محاسبات کشور در بازه زمانی هشت ماهه اول سال ۱۳۹۹ و ۶ ماهه اول سال ۱۴۰۰ نشان می‌دهد که گزارشی در خصوص عملکرد این حکم ارائه نشده است. از سوی دیگر، این حکم برنامه ششم توسعه در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ حذف گردید و به‌نظر می‌رسد که اعتبارات بند «ط» تبصره «۶» موضوع ماده (۴۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) که با محل

ردیف ۵۶-۷۳۰۰۰۰ در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ قرار گرفته است جایگزین این حکم برنامه ششم توسعه شده است. اعتبارات این محل ردیف برای وزارت آموزش و پرورش مبلغ ۸۰۰ میلیارد تومان که به صورت هزینه‌ای است، برای وزارت ورزش و جوانان مبلغ ۸۵۰ میلیارد تومان است که مبلغ ۳۲۰ میلیارد تومان به صورت هزینه‌ای و ۵۳۰ میلیارد تومان به صورت تملک دارایی‌های سرمایه‌ای است و برای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مبلغ یک هزار و ۷۵۰ میلیارد تومان است که مبلغ یک هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان به صورت هزینه‌ای و مبلغ ۵۵۰ میلیارد تومان به صورت تملک دارایی‌های سرمایه‌ای است. در مجموع، اعتبارات محل ردیف ۵۶-۷۳۰۰۰۰ در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ حدود ۳ هزار و ۴۰۰ میلیارد تومان است که مبلغ ۲ هزار و ۳۲۰ میلیارد تومان به صورت هزینه‌ای و یک هزار و ۸۰ میلیارد تومان به صورت تملک دارایی‌های سرمایه‌ای است.

ماده (۹۴) قانون برنامه ششم توسعه

ماده (۹۴) قانون برنامه ششم مقرر می‌دارد: «دولت مکلف است ۰/۲۷ درصد از کل نه درصد (۰/۹٪) مالیات بر ارزش افزوده را برای توسعه ورزش مدارس، ورزش همگانی، ورزش روستایی و عشایری، ورزش بانوان و زیرساخت‌های ورزش به‌ویژه در حوزه معلولین و جانبازان اختصاص دهد. این مبلغ در ردیف‌های مربوط به وزارت ورزش و جوانان و وزارت آموزش و پرورش در بودجه سنواتی پیش‌بینی می‌شود و پس از مبادله موافقتنامه در اختیار این وزارتخانه‌ها قرار می‌گیرد».

تبصره «۴» - دولت مکلف است یک‌پنجم از منابع درآمدی ماده (۹۴) و یک‌پنجم از منابع درآمدی ماده (۷۳) این قانون را برای ازدواج و اشتغال جوانان به‌عنوان سهم وزارت ورزش و جوانان مطابق بودجه سنواتی پیش‌بینی و هزینه نماید.

اعتبار مصوب این موضوع در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ مبلغ یک هزار و ۹۸۶ میلیارد تومان است که اعتبارات وزارت آموزش و پرورش و ورزش مدارس از این محل حدود ۲۳۸ میلیارد تومان است و اعتبارات وزارت ورزش و جوانان از این محل حدود یک هزار و ۷۴۷ میلیارد تومان است که حدود یک هزار و ۳۰ میلیارد تومان به صورت هزینه‌ای و حدود ۷۱۷ میلیارد تومان به صورت تملک دارایی‌های سرمایه‌ای است.

اظهار نظر کارشناسی

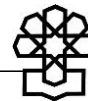
بررسی گزارش‌های نظارتی دیوان محاسبات کشور در بازه زمانی هشت ماهه اول سال ۱۳۹۹ و چهار ماهه اول سال ۱۴۰۰ نشان می‌دهد که گزارشی درخصوص عملکرد این حکم در گزارش سال ۱۳۹۹ ارائه نشده است. اما در گزارش چهار ماهه اول سال ۱۴۰۰، از محل ردیف متفرقه ۲۶-۵۳۰۰۰۰ تحت عنوان اعتبارات موضوع ۰/۲۷ درصد از ۹ درصد مالیات بر ارزش افزوده حدود یک هزار و ۶۰۳ میلیارد تومان (حدود ۹۴۵

میلیارد تومان اعتبارات هزینه‌ای و حدود ۶۵۸ میلیارد تومان اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای) به وزارت ورزش و جوانان ابلاغ شده است که تاکنون تخصیصی از این محل به وزارتخانه صورت نگرفته است.

از سوی دیگر، این حکم برنامه ششم توسعه در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ حذف شد و به نظر می‌رسد که اعتبارات موضوع توسعه ورزش مدارس و ورزش همگانی و زیرساخت‌های ورزش با محل ردیف ۲۶-۵۵۰۰۰۰ در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ قرار گرفته است جایگزین این حکم برنامه ششم توسعه شده است که مبلغ اعتبارات این ردیف حدود یک هزار و ۳۰۰ میلیارد تومان (مبلغ ۵۰۰ میلیارد تومان اعتبارات هزینه‌ای و مبلغ ۸۰۰ میلیارد تومان اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای) است اما در مجموع، این محل ردیف دارای چندین اشکال و ایراد اساسی است:

- اگر این محل ردیف جایگزین حکم ماده (۹۴) قانون برنامه ششم شده باشد باید حوزه‌های جوانان (ازدواج و اشتغال)، ورزش روستایی و عشایری و ورزش بانوان نیز در موضوع این محل ردیف قید می‌شد.
- اگر فرض بر این باشد که اعتبارات این محل ردیف برای سه حوزه توسعه ورزش مدارس، ورزش همگانی و زیرساخت‌های ورزش در نظر گرفته شده است می‌بایست توزیع درصدی آن مشخص باشد که این‌گونه نیست.

- از آنجایی که اعتبارات وزارت ورزش و جوانان تکافوی اهداف، وظایف و حجم فعالیت‌های وزارتخانه نیست و با توجه به اینکه زیرساخت‌ها، اماکن و فضاهای ورزشی، امکانات اولیه و بسیار لازم برای ترویج و تعمیم ورزش و همه‌گیری آن است و احداث، تجهیز، بهسازی و نوسازی این زیرساخت‌ها بسیار هزینه‌بر هستند و مهم‌تر از آن حفظ و نگهداری این زیرساخت‌های ورزشی نیازمند منابع مالی بالایی است و بودجه سالانه وزارت ورزش و جوانان به‌هیچ‌وجه جوابگوی این حجم از فعالیت‌ها نیست. از سوی دیگر، بازی‌های آسیایی و پارآسیایی ۲۰۲۲ چین و جام جهانی فوتبال قطر ۲۰۲۲ و رویدادهای بین‌المللی متعددی در رشته‌های مختلف ورزشی در سال ۱۴۰۱ برگزار می‌شود که آماده کردن تیم‌های ملی و راهیابی و شرکت در این بازی‌ها و مسابقات با توجه به نرخ ارز نیازمند منابع مالی بالاتری نسبت به بودجه پیش‌بینی شده وزارتخانه برای سال ۱۴۰۱ است. بنابراین منابع درآمدی حاصل از تبصره ماده (۷۳) و همچنین ماده (۹۴) قانون برنامه ششم توسعه در چند سال گذشته در برطرف کردن چالش‌ها و موانع حوزه ورزش به‌ویژه در حوزه زیرساخت‌های ورزشی و در استان‌ها بسیار کارساز بود. بنابراین حذف درآمدهای حاصل از احکام این دو ماده در انجام فعالیت‌های ورزشی و دستیابی به اهداف و اجرای وظایف خلل فراوانی ایجاد خواهد کرد. بنابراین وجود تبصره‌ای که محتوای حکم ماده (۹۴) برنامه ششم توسعه را در قانون بودجه سال ۱۴۰۱ داشته باشد، می‌تواند تا حدودی مسائل و مشکلات حوزه‌های فوق‌الذکر را حل کند و در حوزه زیرساخت‌ها و اماکن ورزشی و به‌ویژه در استان‌های سراسر کشور بسیار اثربخش باشد و وضعیت را به سمت بهتر شدن

و ثبات سوق دهد و بسترهای لازم را جهت مشارکت آحاد مختلف جامعه در ورزش‌های سلامت‌محور و رقابت‌محور هموار کند. از این رو بند الحاقی ذیل پیشنهاد می‌شود:

«دولت مکلف است ۰/۲۷ درصد از کل نه درصد (۰/۹) مالیات بر ارزش‌افزوده را برای اشتغال و ازدواج جوانان، توسعه ورزش مدارس، ترویج و تعمیم ورزش همگانی، گسترش ورزش روستایی و عشایری، زیرساخت‌های ورزش بانوان و ورزش معلولین و جانبازان اختصاص دهد. سهم حوزه‌های پنج‌گانه از منابع درآمدی هر کدام ۲۰ درصد است و به نسبت ۶۰ درصد استانی به ۴۰ درصد ملی تقسیم می‌شود.

بررسی اعتبارات فصل ورزش و تفریحات

الف) اعتبارات فصل ورزش و تفریحات زیرمجموعه امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری
اعتبار فصل ورزش و تفریحات در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ حدود ۴ هزار و ۳۲۸ میلیارد تومان است که تقریباً ۱۸/۸۷ درصد از اعتبارات امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری را شامل می‌شود. رقم اعتبار فصل ورزش و تفریحات در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۴۰۰ که حدود ۴ هزار و ۱۰۴ میلیارد تومان بود، رشد ۵/۴۹ درصدی داشته است، هرچند سهم فصل ورزش و تفریحات از اعتبارات امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ حدود ۱۷/۶۶ درصد بود. شایان ذکر است که اعتبارات وزارت ورزش و جوانان و دیگر دستگاه‌های تابعه حوزه ورزش کشور فقط شامل این رقم نیستند و اعتبارات ردیف‌های متفرقه (ذیل ۵۳۰۰۰۰) خارج از اعتبارات این فصل و امور مربوط قرار دارند.

ب) اعتبارات برنامه‌های ذیل فصل ورزش و تفریحات

ذیل این فصل، ۱۰ برنامه ورزشی قرار دارد که بیشترین سهم اعتبارات این فصل به ترتیب به برنامه سیاستگذاری، راهبری، توسعه و فرهنگ‌سازی ورزش همگانی با میزان اعتبار حدود ۲ هزار و ۶۰ میلیارد تومان (۴۷/۶۱ درصد فصل)، برنامه توسعه و ارتقای تربیت بدنی، ورزش و سلامت دانش‌آموزان با میزان اعتبار حدود یک هزار و ۳۷۵ میلیارد تومان (۳۱/۷۸ درصد) و برنامه سیاستگذاری، راهبری و توسعه ورزش قهرمانی با میزان اعتبار حدود ۴۹۹ میلیارد تومان (۱۱/۵۵ درصد) تعلق دارد.

از سوی دیگر، کمترین اعتبار در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱، متعلق به برنامه سیاستگذاری، راهبری و توسعه ورزش قهرمانی (جهت فعالیت دانشجویان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری) با میزان اعتبار حدود ۲ میلیارد تومان (۰/۵۵ درصد) و برنامه سیاستگذاری، راهبری، توسعه و فرهنگ‌سازی ورزش همگانی (جهت فعالیت دانشجویان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی) با میزان اعتبار حدود ۲ میلیارد تومان (۰/۵۵ درصد) است (جدول ۲).

(مبالغ به میلیون ریال)

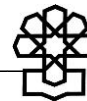
جدول ۱. برآورد اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری

شماره طبقه‌بندی	عنوان	هزینه‌های			تملك دارایی‌های سرمایه‌ای			مجموع		سهم از کل در لایحه ۱۴۰۱
		درصد رشد	لایحه ۱۴۰۱	قانون ۱۴۰۰	درصد رشد	لایحه ۱۴۰۱	قانون ۱۴۰۰	درصد رشد	لایحه ۱۴۰۱	
۱۷۰۰۰۰۰۰۰۰	امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری	-۲۰/۸۶	۱۵۶,۱۶۲,۷۰۹	۱۹۷,۳۲۵,۴۴۰	۱۰۸/۶	۷۳,۲۳۵,۶۹۹	۳۵,۱۰۴,۳۲۲	۲۲۹,۳۹۸,۴۰۸	۲۳۲,۴۲۹,۷۶۲	۱۰۰
۱۷۰۱۰۰۰۰۰۰۰	فصل دین و مذهب	-۳۸/۷۹	۲۵,۹۵۲,۴۲۱	۴۲,۳۹۹,۶۸۵	-۳۷/۳۴	۶,۱۰۷,۷۳۰	۹,۷۴۶,۶۸۰	۳۲,۰۶۰,۱۵۱	۵۲,۱۴۶,۳۶۵	۱۳/۹۸
۱۷۰۲۰۰۰۰۰۰۰	فصل ورزش و تفریحات	-۱۵/۱۳	۲۸,۱۰۹,۸۳۹	۳۳,۱۲۰,۶۱۹	۹۱/۵۸	۱۵,۱۷۷,۹۳۵	۷,۹۲۲,۶۰۴	۴۳,۲۸۷,۷۷۴	۴۱,۰۴۲,۲۲۳	۱۸/۸۷
۱۷۰۳۰۰۰۰۰۰۰	فصل فرهنگ و هنر	-۱۹/۱۳	۳۱,۲۸۱,۳۵۰	۳۸,۶۷۹,۹۳۴	۵۷۱	۳۷,۰۵۱,۸۴۴	۶,۴۸۸,۸۹۲	۶۸,۳۳۳,۱۹۴	۴۵,۱۶۸,۸۲۶	۲۹/۷۹
۱۷۰۴۰۰۰۰۰۰۰	فصل میراث فرهنگی	-۲/۳۶	۳,۱۵۵,۰۰۰	۳,۲۳۱,۳۱۱	۱۸/۷۸	۸,۰۷۷,۳۹۰	۶,۸۰۰,۲۸۹	۱۱,۲۳۲,۳۹۰	۱۰,۰۳۱,۶۰۰	۴/۹
۱۷۰۵۰۰۰۰۰۰۰	فصل رسانه	-۱۸/۸۷	۵۵,۸۵۳,۰۱۸	۶۸,۸۴۴,۰۲۴	۳۱/۶۳	۲,۹۰۵,۶۶۰	۲,۲۰۷,۴۸۰	۵۸,۷۵۸,۶۷۸	۷۱,۰۵۱,۵۰۴	۲۵/۶۱
۱۷۰۶۰۰۰۰۰۰۰	فصل گردشگری	۳۰/۹۴	۳,۲۵۰,۰۰۰	۲,۴۸۰,۰۲۷	۱۰۳/۲	۳,۳۱۶,۹۱۰	۱,۶۳۲,۲۹۷	۶,۵۶۶,۹۱۰	۴,۱۱۲,۳۲۴	۲/۸۶
۱۷۰۷۰۰۰۰۰۰۰	فصل صنایع دستی	۳/۶۱	۱,۵۸۰,۰۰۰	۱,۵۲۵,۰۰۰	۱۳۸/۱	۵۳۵,۷۲۰	۲۲۵,۰۰۰	۲,۱۱۵,۷۲۰	۱,۷۵۰,۰۰۰	۰/۹۲
۱۷۰۸۰۰۰۰۰۰۰	فصل تحقیق و توسعه در امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری	-۰/۹۱	۶,۹۸۱,۰۸۱	۷,۰۴۴,۸۴۰	-۲۲/۹	۶۲,۵۱۰	۸۱,۰۸۰	۷,۰۴۳,۵۹۱	۷,۱۲۵,۹۲۰	۳/۰۷

(مبالغ به میلیون ریال)

جدول ۲. مصارف عمومی و اختصاصی برنامه‌های ذیل فصل ورزش و تفریحات لایحه بودجه سال ۱۴۰۱

کد دستگاه	شماره طبقه‌بندی	عنوان	هزینه‌های	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	مصارف اختصاصی	جمع کل	سهم از کل (براساس درصد)
۱۲۸۵۰۰۰	۱۷۰۲۰۰۱۰۰۰	برنامه سیاستگذاری، راهبری، توسعه و فرهنگ‌سازی ورزش همگانی	۴,۶۳۰,۹۰۰	۱۵,۱۷۷,۹۳۵	۸۰۰,۰۰۰	۲۰,۶۰۸,۸۳۵	۴۷/۶۱
	۱۷۰۲۰۱۲۰۰۰	برنامه سیاستگذاری، راهبری و توسعه ورزش قهرمانی	۴,۹۹۹,۱۷۲	-	-	۴,۹۹۹,۱۷۲	۱۱/۵۵
	۱۷۰۲۰۱۴۰۰۰	برنامه ارتقای شاخص‌ها و رشد اقتصادی	۱۰۷,۵۶۱	-	-	۱۰۷,۵۶۱	۰/۲۵
	۱۷۰۲۰۱۵۰۰۰	برنامه برنامه‌ریزی، راهبری و نظارت	۴۰,۳۸۹	-	-	۴۰,۳۸۹	۰/۰۹۳
۱۲۸۵۰۲	۱۷۰۲۰۱۲۰۰۰	برنامه سیاستگذاری، راهبری و توسعه ورزش قهرمانی	۲,۳۹۰,۰۰۰	-	-	۲,۳۹۰,۰۰۰	۵/۵۲
	۱۷۰۲۰۱۲۰۰۰	برنامه سیاستگذاری، راهبری و توسعه ورزش قهرمانی	۱,۲۷۰,۰۰۰	-	-	۱,۲۷۰,۰۰۰	۲/۹۳۴
۱۲۷۵۰۰	۱۷۰۲۰۱۶۰۰۰	برنامه توسعه و ارتقای تربیت بدنی، ورزش و سلامت دانش‌آموزان	۱۳,۷۵۸,۰۰۰	-	-	۱۳,۷۵۸,۰۰۰	۳۱/۷۸
	۱۷۰۲۰۰۱۰۰۰	برنامه سیاستگذاری، راهبری، توسعه و فرهنگ‌سازی ورزش همگانی	۶۶,۱۳۰	-	-	۶۶,۱۳۰	۰/۱۵۳
۱۱۳۵۰۰	۱۷۰۲۰۱۲۰۰۰	برنامه سیاستگذاری، راهبری و توسعه ورزش قهرمانی	۲۳,۸۷۰	-	-	۲۳,۸۷۰	۰/۰۵۵
	۱۷۰۲۰۰۱۰۰۰	برنامه سیاستگذاری، راهبری، توسعه و فرهنگ‌سازی ورزش همگانی	۲۳,۸۱۷	-	-	۲۳,۸۱۷	۰/۰۵۵
۱۲۹۰۰۰	۱۷۰۲۰۰۱۰۰۰	برنامه سیاستگذاری، راهبری، توسعه و فرهنگ‌سازی ورزش همگانی	۲۳,۸۱۷	-	-	۲۳,۸۱۷	۰/۰۵۵
		مجموع	۲۷,۳۰۹,۸۳۹	۱۵,۱۷۷,۹۳۵	۸۰۰,۰۰۰	۴۳,۲۸۷,۷۷۴	۱۰۰

اظهار نظر کارشناسی

– مقایسه برنامه‌های فصل ورزش و تفریحات در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ با لایحه بودجه سال ۱۴۰۱
مقایسه این برنامه‌ها نشان می‌دهد که عنوان برنامه ایجاد، توسعه و تجهیز فضاهای ورزشی کشور، برنامه گسترش ورزش کارگران و برنامه توسعه ورزش بانوان که در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ بود، در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ حذف شده است ولی بررسی دقیق‌تر نشان از آن است که برنامه ایجاد، توسعه و تجهیز فضاهای ورزشی کشور در برنامه سیاستگذاری، راهبری، توسعه و فرهنگ‌سازی ورزش همگانی لحاظ شده است، زیرا تنها برنامه‌ای است که برای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای اعتبار در نظر گرفته شده و میزان آن حدود یک هزار و ۵۱۷ میلیارد تومان است. همچنین با توجه به مهجور بودن ورزش بانوان و نبود زیرساخت‌ها، اماکن و فضاهای ورزشی مناسب و متناسب بانوان در کشور و اینکه ورزش بانوان در یک دهه اخیر جهش چشمگیری در حوزه ورزش قهرمانی و به‌ویژه میادین بین‌المللی داشته است که پیامدهای مثبتی در عرصه داخلی (ایجاد انگیزه برای دختران و زنان ایرانی و افزایش میزان مشارکت بانوان در فعالیت‌های ورزشی) و فضای رسانه‌ای بین‌المللی در راستای اهداف و سیاست‌های جمهوری اسلامی ایران داشته است و از سوی دیگر، رقابت‌های بین‌المللی متعددی از جمله بازی‌های آسیایی و پارآسیایی ۲۰۲۲ چین در سال ۱۴۰۱ برگزار می‌شود، پیشنهاد می‌شود که برنامه توسعه ورزش بانوان به برنامه‌های فصل ورزش و تفریحات در قانون بودجه سال ۱۴۰۱ اضافه شود.

برنامه گسترش ورزش کارگران که یکی از برنامه‌های فصل ورزش و تفریحات در قانون بودجه سال‌های اخیر بود هرچند نسبت به سایر برنامه‌های این فصل، میزان اعتبار کمتری را داشت در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ حذف شد که با توجه به اینکه سایر وزارتخانه‌های مرتبط با ورزش در این فصل برنامه دارند و امروزه طبقه کارگر ایران با جمعیتی بیش از ۲۶ میلیون نفر در بخش‌های صنعت، معدن، خدمات، کشاورزی و خدمات اداری و بانکی، مشغول به کار هستند حتماً این برنامه به فصل ورزش و تفریحات افزوده شود و به دلیل حجم زیاد مخاطبان این برنامه، میزان اعتبار آن را نسبت به قانون بودجه سال ۱۴۰۰ که حدود ۰/۰۸ درصد است افزایش دهند.

نکته مهم دیگر، میزان افزایش اعتبارات ورزش دانش‌آموزی از حدود ۱۷ درصد در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ به حدود ۳۲ درصد در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ است که اتفاق بسیار مثبت و اثربخشی است زیرا که مهم‌ترین اقدام برای سرمایه‌گذاری در حوزه ورزش، استعدادیابی و به تبع آن مدیریت استعداد و پشتوانه‌سازی منابع انسانی در ورزش است و مهم‌ترین و مؤثرترین حوزه برای این امر، ورزش دانش‌آموزی است. از سوی دیگر، کاهش اعتبارات ورزش دانشجویی از ۲/۹ درصد در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ به حدود ۰/۲۶ درصد در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ است که انتظار می‌رود اگر افزایشی در این حوزه صورت نمی‌گیرد لااقل میزان اعتبار همان مبلغ حدود ۳ درصد از فصل ورزش و تفریحات باشد تا ورزش دانشجویی متضرر نشود.

– تعامل وزارتخانه‌های دارای برنامه در فصل ورزش و تفریحات لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ با

وزارت ورزش و جوانان براساس قانون اهداف، وظایف و اختیارات وزارت ورزش و جوانان

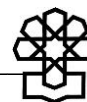
براساس جزء «۱۳» بند «الف» ماده (۴) قانون اهداف، وظایف و اختیارات وزارت ورزش و جوانان «حمایت، نظارت و هماهنگ‌سازی فعالیت‌های کلیه نهادهای ورزشی اعم از کمیته ملی المپیک، کمیته پارالمپیک، فدراسیون‌ها، انجمن‌ها، هیئت‌ها و کمیته‌های ورزشی به منظور حسن اجرای وظایف» از وظایف وزارتخانه است. بنابراین دو برنامه از ۱۰ برنامه فصل ورزش و تفریحات متعلق به هر دو کمیته و با میزان اعتبار حدود ۸/۵ درصد از کل اعتبارات این فصل است که باید طبق قانون با هماهنگی وزارت ورزش و جوانان برنامه‌ریزی و اجرا شود.

از سوی دیگر، متن جزء «۱۰» بند «الف» ماده (۴) قانون اهداف، وظایف و اختیارات وزارت ورزش و جوانان عبارت از «نظارت بر حسن اجرای برنامه‌ها و فعالیت‌های ورزشی کلیه دستگاه‌های اجرایی و بخش‌های غیردولتی و ارزیابی عملکرد آنها و ارائه گزارش به مراجع ذی‌ربط» است. بنابراین چهار برنامه از ۱۰ برنامه فصل ورزش و تفریحات که متعلق به وزارتخانه‌های آموزش و پرورش؛ علوم، تحقیقات و فناوری؛ بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و با میزان اعتبار حدود ۳۲ درصد از کل اعتبارات این فصل است باید طبق قانون، اقدام‌ها و فعالیت‌های این برنامه‌ها در سه وزارتخانه با هماهنگی وزارت ورزش و جوانان برنامه‌ریزی و اجرا شود.

– میزان تطابق برنامه‌های فصل ورزش و تفریحات لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ با قانون اهداف،

وظایف و اختیارات وزارت ورزش و جوانان

برنامه سیاستگذاری، راهبری، توسعه و فرهنگ‌سازی ورزش همگانی؛ برنامه سیاستگذاری، راهبری و توسعه ورزش قهرمانی؛ برنامه ارتقای شاخص‌ها و رشد اقتصادی؛ برنامه برنامه‌ریزی، راهبری و نظارت؛ برنامه‌هایی از فصل ورزش و تفریحات است که متعلق به وزارت ورزش و جوانان است. قطع‌به‌یقین، برنامه‌های این فصل باید بتواند اهداف وزارت ورزش و جوانان در حوزه ورزش را جامه عمل بپوشاند. متن بند «الف» ماده (۳) که به اهداف تشکیل وزارت ورزش و جوانان در حوزه ورزش می‌پردازد عبارت است از: «۱. توسعه و تعمیم ورزش همگانی، ۲. توسعه و ارتقای ورزش قهرمانی، ۳. ساماندهی و گسترش ورزش حرفه‌ای، ۴. حمایت و تقویت ورزش تربیتی، ۵. توسعه و تقویت ورزش بانوان، ۶. تحکیم و تقویت معنویت و ارزش‌های اخلاقی و منش پهلوانی در ورزش مبتنی بر فرهنگ اسلامی - ایرانی، ۷. ارتقا و ترویج شایستگی‌های فنی - حرفه‌ای در جامعه ورزش» است. این چهار برنامه به صورت مستقیم اهداف ۱ و ۲ را پوشش می‌دهد و به صورت غیرمستقیم نیز می‌توان گفت که اهداف ۴، ۵ و ۶ را نیز دربرمی‌گیرد زیرا که هدف «حمایت و تقویت ورزش تربیتی» ریشه در ورزش همگانی دارد و یا اگر به‌عنوان ورزش دانش‌آموزی در نظر گرفته شود یک برنامه ویژه ورزش دانش‌آموزی در این فصل وجود دارد که با توجه به قانون اهداف، وظایف و اختیارات وزارت ورزش و جوانان؛ وزارت آموزش و پرورش باید با هماهنگی وزارت ورزش و جوانان این برنامه را اجرایی کند. هدف «توسعه و

تقویت ورزش بانوان» نیز با توجه به برنامه‌های یک و دو فصل ورزش و تفریحات می‌توان گفت عملیاتی شده است. هدف «تحمیم و تقویت معنویت و ارزش‌های اخلاقی و منش پهلوانی در ورزش مبتنی بر فرهنگ اسلامی – ایرانی» با توجه به واژه فرهنگ‌سازی در برنامه ورزش همگانی قابل پوشش است. در مجموع برنامه‌هایی برای دستیابی به اهداف ۳ و ۷ طراحی نشده است و اضافه شدن برنامه «توسعه ورزش بانوان» به فصل ورزش و تفریحات و طراحی برنامه‌هایی که اهداف ۳ و ۷ را دربرگیرد و آن هم ذیل برنامه‌های وزارت ورزش و جوانان می‌تواند اهداف وزارتخانه در حوزه ورزش را پوشش دهد. نکته مهم دیگر این است که در تحلیل برنامه‌های ذیل وزارت ورزش و جوانان برای بررسی میزان تطابق برنامه‌ها با قانون اهداف، وظایف و اختیارات وزارت ورزش و جوانان جای دقیق‌تری برای نقد و ارائه پیشنهاد است.

– پیشنهاد افزایش بودجه فصل ورزش و تفریحات لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ با توجه به سهم ورزش از تولید ناخالص ملی

جدول ۲. سهم اعتبارات فصل ورزش و تفریحات از بودجه عمومی دولت

سال	اعتبارات فصل ورزش و تفریحات	اعتبارات بودجه عمومی دولت	سهم اعتبارات فصل ورزش و تفریحات از بودجه عمومی دولت (براساس درصد)	سهم ورزش از تولید ناخالص ملی (GDSP)
قانون بودجه ۱۴۰۰	۴۱,۰۴۳,۲۲۳	۱۳,۷۳۷,۶۹۹,۲۶۸	۰/۲۹۹	۱/۱
لایحه بودجه ۱۴۰۱	۴۳,۲۸۷,۷۷۴	۱۵۰,۵۲,۳۹۶,۱۱۳	۰/۲۸۷	۱/۱

اطلاعات جدول ۲ نشان می‌دهد که اعتبارات فصل ورزش و تفریحات در قانون بودجه سال ۱۴۰۰، حدود ۰/۲۹۹ درصد از بودجه عمومی دولت بود و اعتبارات فصل ورزش و تفریحات در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱، حدود ۰/۲۸۷ درصد است. از سوی دیگر، سهم ورزش از تولید ناخالص ملی سال ۱۳۹۹ حدود ۱/۱ است. این فاصله بین سهم ورزش از تولید ناخالص ملی و سهم ورزش از بودجه عمومی با افزایش بودجه فصل ورزش و تفریحات تا حدودی جبران می‌شود.

بررسی اعتبارات وزارت ورزش و جوانان، کمیته‌های ملی المپیک و پارالمپیک و شرکت سهامی توسعه و نگهداری اماکن ورزشی کشور

الف) بررسی اعتبارات دستگاه‌ها

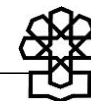
مجموع اعتبارات وزارت ورزش و جوانان در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ حدوداً ۲ هزار و ۸۰۷ میلیارد تومان (میزان اعتبار هزینه‌ای حدود یک هزار و ۲۹۰ میلیارد تومان و میزان اعتبار سرمایه‌ای حدود یک هزار و ۵۱۷ میلیارد تومان) است و در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ میزان اعتبار مجموع حدود یک هزار و ۷۴۱ میلیارد تومان (میزان اعتبار هزینه‌ای حدود یک هزار و ۳۹۰ میلیارد تومان و میزان اعتبار سرمایه‌ای حدود ۳۵۱ میلیارد تومان است) بود و نشان‌دهنده رشدی ۶۱/۱۹ درصدی میزان اعتبار مجموع است و به تفکیک

اعتبارات هزینه‌ای، ۷/۲۲ درصد کاهش و در بخش سرمایه‌ای، ۳۳۱/۶۷ درصد افزایش را نشان می‌دهد که دلیل عمده این رشد حدود ۶۱ درصدی اعتبارات وزارت ورزش و جوانان و همچنین رشد حدود ۳۳۲ درصدی اعتبارات تملک سرمایه‌ای؛ حذف ردیف بودجه‌ای و اعتبارات شرکت سهامی توسعه و نگهداری اماکن ورزشی کشور از جدول دستگاه‌های تابعه حوزه ورزش بوده است (جدول ۵) که بودجه این شرکت ذیل اعتبارات وزارت ورزش و جوانان ادغام شده است و این مبلغ در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ حدود ۵۳۰ میلیارد تومان است و نسبت به اعتبارات قانون بودجه سال ۱۴۰۰ که حدود ۳۶۲ میلیارد تومان بوده است رشدی ۴۷ درصدی داشته است.

اعتبارات کمیته‌های ملی المپیک و پارالمپیک به‌عنوان نهادهای عمومی غیردولتی در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ ذیل اعتبارات وزارت ورزش و جوانان قرار گرفته است و مجموعاً برای این دو نهاد حدود ۳۶۶ میلیارد تومان اعتبار در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ پیش‌بینی شده است. پیشنهاد می‌شود جهت شفافیت بیشتر و جلوگیری از هدررفت منابع؛ اعتبارات دو کمیته همچون سال‌های گذشته به‌صورت دو ردیف مستقل و مشخص در قانون بودجه سال ۱۴۰۱ قرار گیرد.

اعتبارات کمیته ملی المپیک حدود ۲۳۹ میلیارد تومان (۲۳۹ میلیارد تومان اعتبارات هزینه‌ای و فاقد اعتبارات سرمایه‌ای) و اعتبارات کمیته ملی پارالمپیک حدود ۱۲۹ میلیارد تومان (۱۲۹ میلیارد تومان اعتبارات هزینه‌ای و فاقد اعتبارات سرمایه‌ای) پیش‌بینی شده است. میزان اعتبارات کمیته ملی المپیک در قانون بودجه سال ۱۴۰۰، ۱۶۶ میلیارد و ۹۰۰ میلیون تومان (۱۶۳ میلیارد و ۴۰۰ میلیون تومان اعتبارات هزینه‌ای و ۳ میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان اعتبارات سرمایه‌ای) و کمیته ملی پارالمپیک، ۱۲۱ میلیارد تومان (۱۲۰ میلیارد تومان اعتبارات هزینه‌ای و یک میلیارد تومان اعتبارات سرمایه‌ای) بود. لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ نشان می‌دهد که اعتبارات کمیته ملی المپیک دارای رشد حدود ۴۳/۲ درصدی نسبت به قانون بودجه سال ۱۴۰۰ دارد و همچنین کمیته ملی پارالمپیک رشد اعتباری حدود ۴/۹۶ درصد دارد.

مجموع اعتبارات این سه دستگاه (وزارت ورزش و جوانان، کمیته ملی المپیک و کمیته ملی پارالمپیک) در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱، حدود ۳ هزار و ۱۷۳ میلیارد تومان است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۴۰۰ با میزان اعتبار حدود ۲ هزار و ۳۹۲ میلیارد تومان، رشدی حدود ۳۲/۷ درصد دارد.

جدول ۳. اعتبارات وزارت ورزش و جوانان، کمیته‌های ملی المپیک و پارالمپیک، شرکت سهامی توسعه و نگهداری

(میلیون ریال)

اماکن ورزشی کشور و جمع متفرقه‌های انتقال نیافته

شماره طبقه‌بندی	عنوان	هزینه‌های			تملك دارایی‌های سرمایه‌ای			جمع کل		
		قانون سال ۱۴۰۰	لایحه سال ۱۴۰۱	درصد رشد	قانون سال ۱۴۰۰	لایحه سال ۱۴۰۱	درصد رشد	قانون سال ۱۴۰۰	لایحه سال ۱۴۰۱	درصد رشد
۱۲۸۵۰۰	وزارت ورزش و جوانان	۱۳,۹۰۱,۹۹۷	۱۲,۸۹۸,۳۶۰	-۷/۲۲	۳,۵۱۶,۰۵۳	۱۵,۱۷۷,۹۳۵	۳۳۱/۶۷	۱۷,۴۱۸,۰۵۰	۲۸,۰۷۶,۲۹۵	۶۱/۱۹
۱۲۸۵۰۲	کمیته ملی المپیک ایران	۱,۶۳۴,۰۰۰	۲,۳۹۰,۰۰۰	۴۶/۱۸	۳۵,۰۰۰	-	-	۱,۶۶۹,۰۰۰	۲,۳۹۰,۰۰۰	۴۳/۲
۱۲۸۵۰۷	کمیته ملی پارالمپیک ایران	۱,۲۰۰,۰۰۰	۱,۲۷۰,۰۰۰	۵/۸۳	۱۰,۰۰۰	-	-	۱,۲۱۰,۰۰۰	۱,۲۷۰,۰۰۰	۴/۹۶
۲۹۱۲۶۰	شرکت سهامی توسعه و نگهداری اماکن ورزشی کشور	-	-	-	۳,۶۲۷,۷۰۰	-	-	۳,۶۲۷,۷۰۰	-	-
	جمع	۱۶,۷۳۵,۹۹۷	۱۶,۵۵۸,۳۶۰	-۱/۰۶	۷,۱۸۸,۷۵۳	۱۵,۱۷۷,۹۳۵	۱۱۱/۴۳	۲۳,۹۲۴,۷۵۰	۳۱,۷۳۶,۲۹۵	۳۲/۷
	جمع متفرقه‌های انتقال نیافته ^۲	۱۰,۷۵۴,۸۰۰	۵,۱۹۵,۰۰۰	-۵۱/۷	۷,۱۷۲,۰۰۰	۶,۸۰۰,۰۰۰	-۵/۲	۱۷,۹۲۶,۸۰۰	۱۱,۹۹۵,۰۰۰	۳۳/۰۹
	جمع کل	۲۷,۴۹۰,۷۹۷	۲۱,۷۵۳,۳۶۰	-۲۰/۸۷	۱۴,۳۶۰,۷۵۳	۲۱,۹۷۷,۹۳۵	۵۳/۰۴	۴۱,۸۵۱,۵۵۰	۴۳,۷۳۱,۲۹۵	۴/۴۹

(میلیون ریال)

جدول ۴. مصارف عمومی و اختصاصی برنامه‌های وزارت ورزش و جوانان در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱

شماره طبقه‌بندی	عنوان	مصارف عمومی		مصارف اختصاصی		جمع کل	سهم از کل (براساس درصد)
		هزینه‌های	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	هزینه‌های	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای		
۱۳۰۲۰۳۴۰۰۰	برنامه ارائه خدمات یکپارچه دولت هوشمند (الکترونیکی)	۲۵,۰۰۰	-	-	-	۲۵,۰۰۰	۰/۰۹۱
۱۷۰۲۰۰۱۰۰۰	برنامه سیاستگذاری، راهبری، توسعه و فرهنگ‌سازی ورزش همگانی	۴,۶۳۰,۹۰۰	۱۵,۱۷۷,۹۳۵	۸۰۰,۰۰۰	-	۲۰,۶۰۸,۸۳۵	۷۴/۷۲
۱۷۰۲۰۱۲۰۰۰	برنامه سیاستگذاری، راهبری و توسعه ورزش قهرمانی	۴,۹۹۹,۱۷۲	-	-	-	۴,۹۹۹,۱۷۲	۱۸/۱۲۶
۱۷۰۲۰۱۴۰۰۰	برنامه ارتقای شاخص‌ها و رشد اقتصادی	۱۰۷,۵۶۱	-	-	-	۱۰۷,۵۶۱	۰/۳۹
۱۷۰۲۰۱۵۰۰۰	برنامه برنامه‌ریزی، راهبری و نظارت	۴۰,۳۸۹	-	-	-	۴۰,۳۸۹	۰/۱۴۷
۱۷۰۳۰۵۶۰۰۰	برنامه سیاستگذاری، راهبری امور جوانان	۱,۶۹۰,۷۹۸	-	-	-	۱,۶۹۰,۷۹۸	۶/۱۳
۱۷۰۳۰۶۵۰۰۰	برنامه ارتقای مشارکت‌های اجتماعی و مردمی و خیرین شامل همکاری‌های دولت، مردم و بخش‌های غیردولتی	۵۳,۸۵۲	-	-	-	۵۳,۸۵۲	۰/۱۹۴
۱۷۰۸۰۲۱۰۰۰	برنامه پژوهش‌های دینی، علمی و کاربردی	۵۵,۶۸۸	-	-	-	۵۵,۶۸۸	۰/۲۰۲
	مجموع	۱۱,۶۰۳,۳۶۰	۱۵,۱۷۷,۹۳۵	۸۰۰,۰۰۰	-	۲۷,۵۸۱,۲۹۵	۱۰۰

از سوی دیگر، مجموع اعتبارات هر سه دستگاه فوق‌الذکر با جمع اعتبارات متفرقه‌های انتقال‌نیافته در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ حدود ۴ هزار و ۳۷۳ میلیارد تومان پیش‌بینی شده است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۴۰۰ که در حدود ۴ هزار و ۱۸۵ میلیارد تومان است نشان‌دهنده افزایش حدود ۴/۴۹ درصدی است. همچنین جمع اعتبارات متفرقه‌های انتقال‌نیافته در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ با میزان اعتبار یک هزار و ۱۹۹ میلیارد تومان نسبت به قانون بودجه سال ۱۴۰۰ با میزان اعتبار یک هزار و ۷۹۲ میلیارد تومان، کاهش ۳۳/۰۹ درصد دارد.

اظهار نظر کارشناسی

بررسی‌های صورت گرفته نشان می‌دهد که اعتبارات شرکت توسعه و نگهداری اماکن ورزشی کشور در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱، مبلغی در حدود ۵۳۰ میلیارد و ۳۲۰ میلیون تومان است که در ردیف بودجه مستقل و مشخصی و به‌عنوان یک دستگاه ارائه نشده است و ذیل اعتبارات تملک‌داری‌های سرمایه‌ای وزارت ورزش و جوانان قرار دارد. این قرار گرفتن اعتبارات شرکت توسعه و نگهداری اماکن ورزشی ذیل وزارت ورزش و جوانان موجب شده است که در تحلیل اعتبارات لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۴۰۰، اشتباهاتی صورت گیرد از جمله اینکه اعتبارات وزارت ورزش و جوانان در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۴۰۰، رشدی حدود ۶۱ درصد داشته است و یا اعتبارات تملک‌داری‌های سرمایه‌ای وزارت ورزش و جوانان در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۴۰۰، افزایشی ۳۳۲ درصدی داشته است یا اینکه مجموع اعتبارات این سه دستگاه (وزارت ورزش و جوانان، کمیته ملی المپیک و کمیته ملی پارالمپیک) در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۴۰۰، رشدی حدود ۳۲/۷ درصد دارد. از سوی دیگر، یکی از دلایل توجیهی در راستای دفاع از قرار گرفتن اعتبارات شرکت توسعه و نگهداری اماکن ورزشی ذیل اعتبارات وزارت ورزش و جوانان، مسئله نظارت بیشتر و دقیق‌تر وزارت ورزش و جوانان و یا به عبارتی دقیق‌تر، نظارت‌پذیری شرکت توسعه و نگهداری اماکن ورزشی و پاسخگویی آن در قبال عملکرد و هزینه‌کرد اعتبارات است. در مجموع به نظر می‌رسد که در سال ۱۴۰۱ و این فرصت یک‌ساله و در زمان اجرای قانون بودجه، خروجی چنین تصمیم‌هایی مشخص خواهد شد ولی با توجه به تجربیات گذشته و تغییرات پی‌درپی بی‌نتیجه و هزینه‌آور و در گاهی موارد زیان‌بار، پیشنهاد می‌شود که اعتبارات شرکت توسعه و نگهداری اماکن ورزشی ذیل ردیفی مستقل و مشخص آورده شود.

ب) بررسی اعتبارات برنامه‌های ذیل دستگاه‌ها

– برنامه‌های وزارت ورزش و جوانان

برنامه‌های ذیل وزارت ورزش و جوانان در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ شامل هشت برنامه است که عبارت است از: برنامه ارائه خدمات یکپارچه دولت هوشمند (الکترونیکی)؛ برنامه سیاستگذاری، راهبری، توسعه و فرهنگ‌سازی ورزش همگانی؛ برنامه سیاستگذاری، راهبری و توسعه ورزش قهرمانی؛ برنامه ارتقای

شاخص‌ها و رشد اقتصادی؛ برنامه برنامه‌ریزی، راهبری و نظارت؛ برنامه سیاستگذاری، راهبری امور جوانان؛ برنامه ارتقای مشارکت‌های اجتماعی و مردمی و خیرین شامل همکاری‌های دولت، مردم و بخش‌های غیردولتی؛ برنامه پژوهش‌های دینی، علمی و کاربردی است. چهار برنامه از این برنامه‌ها با فصل ورزش و تفریحات مشترک است. بیشترین اعتبار به ترتیب متعلق به برنامه‌های سیاستگذاری، راهبری، توسعه و فرهنگ‌سازی ورزش همگانی با مبلغ اعتبار حدود ۲ هزار و ۶۰ میلیارد تومان (۷۴/۷۲)؛ برنامه سیاستگذاری، راهبری و توسعه ورزش قهرمانی با مبلغ اعتبار حدود ۵۰۰ میلیارد تومان (۱۸/۱۲۶)؛ برنامه سیاستگذاری، راهبری امور جوانان حدود ۱۶۹ میلیارد تومان (۶/۱۳) است و کمترین اعتبار نیز متعلق به برنامه ارائه خدمات یکپارچه دولت هوشمند (الکترونیکی) با میزان اعتبار حدود ۲ و نیم میلیارد تومان (۲/۰۹۱) تعلق دارد.

– برنامه‌های ذیل کمیته‌های ملی المپیک و پارالمپیک

هر کدام از کمیته‌ها فقط یک عنوان برنامه دارند و کل فعالیت آنها ذیل این برنامه اجرایی می‌شود. برنامه سیاستگذاری، راهبری و توسعه ورزش قهرمانی که میزان اعتبار آن برای کمیته ملی المپیک ۲۳۹ میلیارد تومان و برای کمیته ملی پارالمپیک ۱۲۷ میلیارد تومان است.

اظهار نظر کارشناسی

الف) مقایسه برنامه‌های ذیل وزارت ورزش و جوانان در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ با قانون بودجه سال ۱۴۰۰

– مقایسه محتوای برنامه‌های ذیل قانون بودجه سال ۱۴۰۰ با لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ وزارت ورزش و جوانان نشان می‌دهد که به صورت کلی سه حوزه ورزش همگانی، ورزش قهرمانی و امور جوانان به عنوان رئوس مثلث این وزارتخانه در هر دو برنامه وجود دارد. دولت الکترونیک یا دولت هوشمند نیز به عنوان اجزای مدیریت پشتیبان نیز در هر دو برنامه وجود دارد. دو برنامه «برنامه حمایت، هدایت و ارتقای امور فرهنگی در ورزش» و «برنامه پژوهش‌های کاربردی در امور ورزش و جوانان» که از برنامه‌های قانون بودجه سال ۱۴۰۰ بودند در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ با ادغام شدن به «برنامه پژوهش‌های دینی، علمی و کاربردی» تغییر یافت. دو برنامه دیگر قانون بودجه سال ۱۴۰۰ از جمله «برنامه توسعه ورزش بانوان» و «برنامه آموزش‌های مهارتی در حوزه ورزش» در برنامه‌های «برنامه سیاستگذاری، راهبری، توسعه و فرهنگ‌سازی ورزش همگانی» و «برنامه سیاستگذاری، راهبری و توسعه ورزش قهرمانی» لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ ادغام شده است. مقایسه اعتباری برنامه‌های ذیل قانون بودجه سال ۱۴۰۰ با لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ وزارت ورزش و جوانان؛ جدای از موضوع انتقال ردیف بودجه شرکت توسعه و نگهداری اماکن ورزشی کشور ذیل وزارت ورزش و جوانان و «برنامه سیاستگذاری، راهبری، توسعه و فرهنگ‌سازی ورزش همگانی» در لایحه امسال؛ تفاوت چشمگیری بین برنامه‌هایی که تقریباً در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ و لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ وجود داشتند، ندارد.

- از نقاط قوت و بارز لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۴۰۰، مبلغ اعتبار در نظر گرفته شده برای حقوق و دستمزد در اعتبارات هزینه‌ای است. چنانچه ذیل برنامه سیاستگذاری، راهبری، توسعه و فرهنگ‌سازی ورزش همگانی، مبلغی با اعتبار حدود ۲۲ میلیارد تومان جهت حقوق و دستمزد در نظر گرفته شده است. همچنین ذیل برنامه سیاستگذاری، راهبری و توسعه ورزش قهرمانی، مبلغی با اعتبار حدود ۵۵ میلیارد تومان و ذیل برنامه سیاستگذاری و راهبری امور جوانان، مبلغی با اعتبار حدود ۱۱ میلیارد تومان در نظر گرفته شده است. در مجموع به نظر می‌رسد که اعتبار کل در نظر گرفته شده برای حقوق و دستمزد در وزارت ورزش و جوانان حدود ۸۹ میلیارد تومان است.

ب) مقایسه برنامه‌های ذیل وزارت ورزش و جوانان در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ با برنامه‌های

کمیته‌های المپیک و پارالمپیک

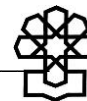
بررسی برنامه‌های پیش‌بینی شده سال ۱۴۰۱ وزارت ورزش و جوانان، کمیته ملی المپیک و کمیته ملی پارالمپیک نشان می‌دهد که هم‌پوشانی فراوانی بین فعالیت‌های وزارت ورزش و جوانان از یک‌سو و دو نهاد کمیته‌های ملی المپیک و پارالمپیک وجود دارد، به‌نحوی که یک عنوان برنامه در هر سه دستگاه وجود دارد و شاید در نحوه اجرا و نوع فعالیت‌ها تفاوت‌های اندکی باشد ولی عنوان برنامه‌ها یکسان است. از این‌رو با توجه به وضعیت اقتصادی کشور و میزان اعتبار تخصیصی در چند سال اخیر، به نظر می‌رسد که این هم‌پوشانی و یکسان بودن برنامه و حتی نوع فعالیت‌ها باید در نقطه‌ای خاتمه یابد تا ضمن جلوگیری از چندبارگی و چندپارگی از موازی‌کاری و پراکنده‌کاری و صرفه‌جویی در هزینه‌ها، از چالش‌های دامنه‌دار بین این سه دستگاه ورزشی کاسته شود چون هرکدام خود را متولی اصلی ورزش قهرمانی یا همان ورزش رقابت‌محور می‌دانند.

ج) بررسی میزان تطابق برنامه‌های وزارت ورزش و جوانان در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ با قانون

اهداف، وظایف و اختیارات وزارت ورزش و جوانان

با توجه به اینکه برنامه‌های لایحه سال ۱۴۰۱ همچون قانون بودجه سال ۱۴۰۰ دارای فعالیت و اقدام ذیل هر برنامه نیست بنابراین فقط می‌توان به میزان انطباق برنامه‌ها با اهداف قانون پرداخت.

عنوان برنامه‌های لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ در دو حوزه ورزش و جوانان نشان داد که هرچند میزان اعتبارات حوزه جوانان در لایحه سال ۱۴۰۱ بسیار کمتر از حوزه ورزش است ولی کلیت برنامه‌های تدوین شده حوزه جوانان پوشش بیشتری با اهداف و وظایف وزارتخانه در قانون دارد و در حوزه ورزش به‌رغم اعتبارات بسیار بیشتر نسبت به حوزه جوانان، میزان انطباق برنامه‌های تدوین شده با اهداف و وظایف کمتر از حوزه جوانان است. به‌عنوان مثال در حوزه ورزش اهدافی چون «سامان‌دهی و گسترش ورزش حرفه‌ای»، «حمایت و تقویت ورزش تربیتی» و «ارتقا و ترویج شایستگی‌های فنی - حرفه‌ای در جامعه ورزش» دارای برنامه یا فعالیتی ذیل وزارت ورزش و جوانان نیستند. از سوی دیگر، برای وظایف منحصربه‌فردی چون «تحقق تربیت بدنی رایگان

برای همه در تمام سطوح» که جزو بند «۳» اصل سوم قانون اساسی است، «تهیه طرح آمایش سرزمینی ورزش کشور» و «همکاری و هماهنگی با بخش گردشگری و محیط زیست در بهره‌گیری از ظرفیت‌های ورزشی کشور» نیز برنامه‌ای تعیین نشده است.

- نکته حائز اهمیت دیگر به برنامه «برنامه‌ریزی، راهبری و نظارت» وزارت ورزش و جوانان در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ برمی‌گردد زیرا وزارت ورزش و جوانان که در امر ورزش، نهادی بالادستی و کلان تلقی می‌شود، مسئولیت و وظیفه سیاستگذاری و نظارت را برای همه ادارات کل ورزش و جوانان استانی و ادارات شهرستانی برعهده دارد. از سوی دیگر، براساس جزء «۱۳» بند «الف» ماده (۴) قانون اهداف، وظایف و اختیارات وزارت ورزش و جوانان وظیفه «حمایت، نظارت و هماهنگ‌سازی فعالیت‌های کلیه نهادهای ورزشی اعم از کمیته ملی المپیک، کمیته ملی پارالمپیک، فدراسیون‌ها، انجمن‌ها، هیئت‌ها و کمیته‌های ورزشی به منظور حسن اجرای فعالیت» را برعهده دارد. همچنین طبق جزء «۱۰» بند «الف» ماده (۴) قانون اهداف، وظایف و اختیارات وزارت ورزش و جوانان وظیفه «نظارت بر حسن اجرای برنامه‌ها و فعالیت‌های ورزشی کلیه دستگاه‌های اجرایی و بخش‌های غیردولتی و ارزیابی عملکرد آنها و ارائه گزارش به مراجع ذی‌ربط» برعهده وزارت ورزش و جوانان است.

جمع‌بندی و پیشنهاد

۱. با توجه به چالش‌های پیش‌روی باشگاه‌های ورزشی کشور و ممنوعیت پرداخت هرگونه وجهی از محل بودجه عمومی کشور به این باشگاه‌ها (به موجب ماده (۱۳) قانون برنامه پنجم توسعه و حکم تبصره «۲» ماده (۹۴) قانون برنامه ششم توسعه)، پیش‌بینی قانونگذار برای جبران این ممنوعیت از طریق کسب عواید حاصل از محل درآمدهای تبلیغاتی ناشی از پخش مسابقات ورزشی در قالب بند «پ» ماده (۹۲) قانون برنامه ششم؛ اقدامی مثبت تلقی می‌شود. از سوی دیگر، نظارت دستگاه‌های ذی‌ربط جهت اجرایی شدن این حکم و پرداخت‌های مالی از این محل بسیار ضروری است.

۲. با توجه به نیاز مبرم حوزه‌های ورزش و جوانان به منابع مالی و کسب درآمد از ردیف‌های متفرقه چون حکم تبصره ماده (۷۳) در بودجه سنوات گذشته، بنابراین پیشنهاد می‌شود که حکم تبصره ماده (۷۳) قانون برنامه ششم توسعه در قالب بندی الحاقی در قانون بودجه سال ۱۴۰۱ قید شود و متن این تبصره عبارت است از: «۱۰۰ درصد درآمدهای حاصل از اجرای بند «الف» این ماده در جهت کاهش مصرف دخانیات، پیشگیری و درمان بیماری‌های ناشی از آن، بازتوانی و درمان عوارض حاصله از مصرف آن و توسعه ورزش موضوع بند «ب» ماده (۶۹) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۴ در اختیار وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزارت ورزش و جوانان و آموزش و پرورش قرار گیرد. گفتنی است که سهم وزارتخانه‌ها از اعتبارات موضوع این محل به ترتیب ۲۵، ۴۵، ۲۵

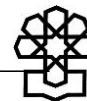
و ۳۰ درصد است. از سوی دیگر، باید قبل از توزیع اعتبار مذکور، سهم ازدواج و اشتغال جوانان به نسبت ۲۰ درصد تعیین و اختصاص داده شود».

۳. وجود تبصره‌ای که محتوای حکم ماده (۹۴) برنامه ششم توسعه را در قانون بودجه سال ۱۴۰۱ احیا کند، می‌تواند تا حدودی مسائل و مشکلات ورزش و جوانان را کاهش دهد و در حوزه زیرساخت‌ها و اماکن ورزشی و به‌ویژه در استان‌های سراسر کشور بسیار اثربخش باشد و وضعیت را به سمت بهتر شدن و ثبات سوق دهد و بسترهای لازم را جهت مشارکت آحاد مختلف جامعه در ورزش‌های سلامت‌محور و رقابت‌محور هموار کند. از این‌رو بند الحاقی ذیل پیشنهاد می‌شود: «دولت مکلف است ۰/۲۷ درصد از کل نه درصد (۰/۹) مالیات بر ارزش افزوده را برای اشتغال و ازدواج جوانان، توسعه ورزش مدارس، ترویج و تعمیم ورزش همگانی، گسترش ورزش روستایی و عشایری، زیرساخت‌های ورزش بانوان و ورزش معلولین و جانبازان اختصاص دهد. سهم حوزه‌های پنج‌گانه از منابع درآمدی هر کدام ۲۰ درصد است و به نسبت ۶۰ درصد استانی به ۴۰ درصد ملی تقسیم می‌شود».

۴. پیشنهاد اصلاحی بند «الف» تبصره «۱۶»: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران از طریق بانک‌های دولتی، خصوصی و مؤسسات اعتباری غیربانکی مکلف به پرداخت تسهیلات قرض‌الحسنه از محل صد درصد (۱۰۰٪) مانده سپرده‌های قرض‌الحسنه و پنجاه درصد (۵۰٪) سپرده‌های جاری شبکه بانکی پس از کسر سپرده قانونی به موارد مندرج در قوانین مصوب مجلس شورای اسلامی با اولویت مواد (۱۰)، (۶۸) و (۶۹) قانون «حمایت از خانواده و جوانی جمعیت» و همچنین لحاظ کردن سایر قوانین از جمله قانون برنامه ششم توسعه است. موضوعات و ذی‌نفعان، میزان تسهیلات پرداختی، دوره بازپرداخت، از جمله موضوع‌هایی است که در آیین‌نامه اجرایی این بند تعیین می‌شود که سازمان برنامه و بودجه کشور با همکاری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و معاونت امور مناطق محروم حداکثر تا یک ماه پس از ابلاغ این قانون تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رساند.

۵. پیشنهاد می‌شود با توجه به اینکه بازی‌های آسیایی و پارآسیایی ۲۰۲۲ چین و همچنین جام جهانی فوتبال ۲۰۲۲ قطر در سال ۱۴۰۱ برگزار می‌شود، عوارض خروج از کشور برای ورزشکارانی که مجوز شورای برون‌مرزی دارند و جهت انجام مسابقات ورزشی اعزام می‌شوند، حذف شود. از این‌رو بند الحاقی ذیل پیشنهاد می‌گردد: «عوارض خروج ورزشکاران تیم‌های ملی که با مجوز وزارت ورزش و جوانان به مسابقات برون‌مرزی اعزام می‌شوند برای هر مرحله خروج، با نرخ عوارض مرحله اول خروج محاسبه و اخذ می‌شود».

۶. اعتبارات شرکت توسعه و نگهداری اماکن ورزشی کشور در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱، مبلغی در حدود ۵۳۰ میلیارد و ۳۲۰ میلیون تومان است که ذیل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای وزارت ورزش و جوانان قرار دارد. پیشنهاد می‌شود برای نظارت‌پذیری شرکت توسعه و نگهداری اماکن ورزشی و پاسخگویی در قبال عملکرد و هزینه‌کرد اعتبارات؛ ردیف مستقل و مشخصی در قانون بودجه سال ۱۴۰۱ به این شرکت اختصاص یابد.

۷. اعتبارات کمیته‌های ملی المپیک و پارالمپیک در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ ذیل ردیف اعتبارات وزارت ورزش و جوانان قرار گرفته است لذا پیشنهاد می‌شود جهت شفافیت بیشتر و جلوگیری از هدررفت منابع؛ اعتبارات این دو دستگاه به صورت دو ردیف مستقل در قانون بودجه سال ۱۴۰۱ قرار گیرد.

۸. نکته حائز اهمیت دیگر به برنامه «برنامه‌ریزی، راهبری و نظارت» وزارت ورزش و جوانان در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ برمی‌گردد زیرا که وزارت ورزش و جوانان که در امر ورزش، نهادی بالادستی و کلان تلقی می‌شود، مسئولیت و وظیفه سیاستگذاری و نظارت را برای همه ادارات کل ورزش و جوانان استانی و ادارات شهرستانی برعهده دارد. از سوی دیگر، براساس جزء «۱۳» بند «الف» ماده (۴) قانون اهداف، وظایف و اختیارات وزارت ورزش و جوانان وظیفه حمایت، نظارت و هماهنگ‌سازی فعالیت‌های کلیه نهادهای ورزشی اعم از کمیته ملی المپیک، کمیته ملی پارالمپیک، فدراسیون‌ها، انجمن‌ها، هیئت‌ها و کمیته‌های ورزشی به منظور حسن اجرای فعالیت را برعهده دارد. همچنین طبق جزء «۱۰» بند «الف» ماده (۴) قانون اهداف، وظایف و اختیارات وزارت ورزش و جوانان وظیفه نظارت بر حسن اجرای برنامه‌ها و فعالیت‌های ورزشی کلیه دستگاه‌های اجرایی و بخش‌های غیردولتی و ارزیابی عملکرد آنها و ارائه گزارش به مراجع ذی‌ربط برعهده وزارت ورزش و جوانان است. بنابراین به نظر می‌رسد که کمیته‌های ملی المپیک و پارالمپیک و همچنین وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و علوم، تحقیقات و فناوری در سیاستگذاری و اجرای برنامه‌های ورزشی خود مطابق قانون با وزارت ورزش و جوانان هماهنگی‌های لازم را به عمل آورند.

۹. حکم بند «ه» تبصره «۲» قانون بودجه سال ۱۳۹۸ مبنی بر واگذاری دو شرکت فرهنگی - ورزشی استقلال و پرسپولیس اجرا نشده است. لذا، پیشنهاد می‌شود «در اجرای مواد (۱۷) و (۱۸) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم قانون اساسی، از ابتدای سال ۱۴۰۱، کلیه حقوق مرتبط با اعمال مالکیت شرکت‌های فرهنگی - ورزشی استقلال و پرسپولیس از وزارت ورزش و جوانان به وزارت امور اقتصادی و دارایی منتقل شود. به علاوه، وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف شود با همکاری سازمان خصوصی‌سازی و سازمان بورس و اوراق بهادار تا پایان شهریورماه ۱۴۰۱ نسبت به واگذاری دارایی‌های نامشهود دو شرکت فرهنگی - ورزشی استقلال و پرسپولیس یا برند از طریق فرابورس پس از عرضه ۱۰ درصد از سهام هریک از دو شرکت جهت کشف قیمت، به نسبت ۵۰ درصد به صورت بلوکی به شرکت‌های سهامی عام دارای حداقل ۱۰ هزار سهام‌دار و باقی سهام به صورت خرد به هواداران در قالب شرکت تعاونی سهامی عام اقدام کند. هرچند، واگذاری مدیریت دو شرکت در یک بازه زمانی ۵ تا ۱۰ ساله با حفظ مالکیت دولت تحت عنوان «پیمان مدیریت» پیشنهاد دیگری برای این موضوع است.

منابع و مأخذ

۱. قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور.
۲. لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور.
۳. گزارش وضعیت اجرای بودجه در هشت ماهه اول سال ۱۳۹۹ وزارت ورزش و جوانان، کمیته‌های ملی المپیک و پارالمپیک، شرکت فرهنگی ورزشی استقلال و شرکت‌های ورزشی. دیوان محاسبات کشور.
۴. گزارش نظارت مستمر (چهار ماهه) بر اجرای قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور وزارت ورزش و جوانان و دستگاه‌های اجرایی تابعه. دیوان محاسبات کشور.
۵. گزارش نظارت مستمر (شش ماهه) بر اجرای قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور وزارت ورزش و جوانان و دستگاه‌های اجرایی تابعه. دیوان محاسبات کشور.
۶. گزارش عملکرد قانون برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۹۸، جلد سوم، حوزه بخش (۲)، انتشارات سازمان برنامه و بودجه کشور.

جدول ۱. توزیع اعتبارات درآمدهای تبلیغاتی ناشی از پخش مسابقات ورزشی موضوع ماده (۹۴) قانون برنامه ششم توسعه در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ و لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ (میلیون ریال)

جمع کل			تملك دارایی‌های سرمایه‌ای			هزینه‌ای			عنوان
درصد رشد	لایحه ۱۴۰۱	قانون ۱۴۰۰	درصد رشد	لایحه ۱۴۰۱	قانون ۱۴۰۰	درصد رشد	لایحه ۱۴۰۱	قانون ۱۴۰۰	
۲۱۰	۹۴۵,۰۰۰	۴۵۰,۰۰۰	-	-	-	۱۱۰	۹۴۵,۰۰۰	۴۵۰,۰۰۰	اعتبارات موضوع درآمدهای تبلیغاتی ناشی از پخش مسابقات ورزشی (متناسب با درآمد وصولی)

جدول ۲. اعتبارات جمع متفرقه‌های انتقال نیافته

(میلیون ریال)

جمع کل			تملك دارایی‌های سرمایه‌ای			هزینه‌ای			عنوان
درصد رشد	لایحه ۱۴۰۱	قانون ۱۴۰۰	درصد رشد	لایحه ۱۴۰۱	قانون ۱۴۰۰	درصد رشد	لایحه ۱۴۰۱	قانون ۱۴۰۰	
-	-	۱۷,۴۷۶,۸۰۰	-	-	۷,۱۷۲,۰۰۰	-	-	۱۰,۳۰۴,۸۰۰	اعتبارات موضوع ۰/۲۷ درصد از ۹ درصد تعرفه مالیات بر ارزش افزوده
-	۱۱,۰۵۰,۰۰۰	-	-	۶,۸۰۰,۰۰۰	-	-	۴,۲۵۰,۰۰۰	-	توسعه ورزش مدارس و ورزش همگانی و زیرساخت‌های ورزشی
۲۱۰	۹۴۵,۰۰۰	۴۵۰,۰۰۰	-	-	-	۲۱۰	۹۴۵,۰۰۰	۴۵۰,۰۰۰	اعتبارات موضوع درآمدهای تبلیغاتی ناشی از پخش مسابقات ورزشی (متناسب با درآمد وصولی)
-۳۸/۳۶	۱۱,۰۵۰,۰۰۰	۱۷,۹۲۶,۸۰۰	-۵/۱۹	۶,۸۰۰,۰۰۰	۷,۱۷۲,۰۰۰	-۵۱/۷	۵,۱۹۵,۰۰۰	۱۰,۷۵۴,۸۰۰	جمع کل

